Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ
VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 15–16 березня 2018 року)

Суми
Сумський державний університет
2018

https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/44524/1/medvid_teleskopiia.pdf/
3. Ромат Е. В. Реклама / Е. В. Ромат. — СПб. : Питер, 2001. — 345 с.
4. Росситер Д. Р., Перси Л. Реклама и продвижение товаров = Advertising communications & promotion management. 3-е изд. / Д. Р. Росситер, Л. Перси. — СПб.: Питер, 2010. – 456 с.

КРИТЕРІЇ СКЛАДАННЯ ТЕМАТИЧНИХ ГЛОСАРІЇВ

Мага Т. М.
(Сумський державний університет)
Науковий керівник – д-р філол. наук, професор Швачко С.О.

Глосарій (лат. Glossarium – «зібрання глос») – словник вузькоспеціалізованих термінів у будь-якої галузі знань із дефініцією, іноді перекладом на іншу мову, коментарями і прикладами.

Зібрання глосс (іншомовних або незрозумілих слів в тексті книги з тлумаченням) і власне глосарії стали попередниками словника [2]. Традиційно, глосарій знаходиться у кінці книги та включає терміни, що містяться в цій книзі, або терміни, які були нещодавно введені, рідкісні або спеціалізовані.

Метою створення глосаріїв є полегшення процесу експлікації інформації та поглиблення знань реципієнта у конкретній галузі.

Глосарії бувають двомовними та одномовними. Двомовні глосарії репрезентують поняття однієї мови засобами іншої мови (лексичним відповідником або синонімом іншої мови). У загальнішому розумінні глосарій містить пояснення понять, релевантних для певної області вивчення або дії. У цьому сенсі, термін одночасно пов'язаний із онтологією [2].

Наприклад, *«Глосарій термінів ЄС»,* двомовний англо-український словник, був створений членами робочої групи програми Тасіс з метою допомогти всім, хто бере участь у реалізації програми Тасіс краще зрозуміти термінологію спеціалістів програми [4]. Даний словник містить пояснення як англійською, так і українською мовами частовживаних в контексті програм термінів.

Прості глосарії або термінологічні словники пояснюють визначення нових понять, зокрема неологію [2]. Наприклад, *«Англійсько-український словник-довідник інженерії довкілля»,*

укладений Балабаном Т., який містить понад 7000 фахових термінів у фармації та дотичних дисциплінах [1]. У глосарії розміщуються терміни, що використовуються неодноразово. Він зазвичай розміщується у препозиції, постпозиції та медіально.

Для складання тематичних глосаріїв необхідні насамперед лексикографічні критерії відбору спеціальної професійної лексики. Їхньою розробкою займалося багато філологів. Одним із найвідоміших є С.В. Гріньов, який зробив вагомий внесок у розробку лексикографічної теорії складання термінологічних словників.

За визначенням Гріньова С. В., термінологічна лексикографія (термінографія) – це наука про складання та використання термінологічних словників [3, 5]. Основною ціллю цієї науки є розробка принципів типологічного аналізу та класифікації термінологічних словників, установлення критеріїв відбору термінів для складання різних типів термінологічних словників, глосаріїв.

Гріньов зазначає, що укладач словника має керуватися трьома основними критеріями: 1) авторська установка; 2) мікрокомпозиція; 3) макрокомпозиція. До авторської установки належить предметна орієнтація словника, його призначення, призначення словника, читацька адреса (спеціалізований чи загальний), дескриптивна орієнтація (аспект і рівень описання спеціальної лексики), принцип відбору лексики, об'єм словника, функція словника [3]. Дотримання данного критерія є першим і основним етапом при підготовці до укладання будь-якого словника, глосарія.

Під мікрокомпозицією розуміємо принцип відбору, розміщення та оформлення елементів лексикографічної інформації, які розміщуються у рамках словникової статті.

Третім лексикографічним критерієм є макрокомпозиція. Під час укладання глосарія, необхідно обрати структуру макрокомпозиції. Вона охоплює такі характеристики словника: склад основних частин словника, принцип презентації термінів у словнику, принцип презентації багатозначних термінів, термінів-омонімів та термінологічних словосполучень [3].

Функція глосарія, його призначення, коло потенційних користувачів глосарія визначають його об'єм. Правильно сформований тематичний глосарій допоможе не тільки зрозуміти сенс певних термінів, але й ґрунтовно збагатити тезаурус читача.

1. Балабан Т. Англійсько-український словник-довідник інженерії довкілля / Т. Балабан. – Львів : Політехніка, 2000. – 398 с.
2. Вікіпедія (2004 - 2018) [Електронний ресурс] / Режим доступу : https://en.wikipedia.org/wiki/Glossary (23.02.2018)
3. Гринев С. В. Введение в терминографию / С. В. Гринев. – М. : Высш. Школа, 1995. – 175 с.
4. Glossary of terminology of the European Union [Електронний ресурс] / ed. by members of the Tacis team, 2006 – Access mode : https://eu.prostir.ua/library/1764.html (26.02.2018)

ТЕМАТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ ОДИНИЦЬ

Мельник І. В.
(Сумський державний університет)
Науковий керівник – канд. філол. наук, ст. викладач Овсянко О. Л.

Змінюваність, динамізм, еволюція текстів об'єктивується наявністю вторинних комунікативних одиниць, появою нових епідигматичних конструювань. Текстові інновації охоплюють не лише зсув поверхневої структури, але й семантичні зрушення: від серйозного до смішного, від буквального до фігурального, від очевидного до ірреального, від урочистого до гумористичного [1, 120].

Аналіз зібраних суспільно-політичних неологізмів англійської мови дав змогу описати тематичний діапазон цього пласту лексики та показати її як цілісну систему, котра відображає мовну картину світу.

Класифікуючи неологізми, виокремимо десять основних груп: світ, суспільство, вираження думки, культура, бізнес, технології, наука, освіта, гроші, телебачення.

1) Світ. Наведемо релевантний приклад вживання неологізму з цієї тематичної групи. *Uber-rich (супер-багата, надмірно багата людина)* [2, 335] → *Punta del Este: is Uruguay's* ***uber-rich*** *"gated city" a glimpse of our urban future?* [3].

2) Суспільство. Зазначена група характеризується широтою тематичного діапазону. Дуже часто неологізми переходять до категорії загальновживаних слів завдяки їх активному вживанню у пресі. Ця тематична група репрезентована таким неологізмом *E-envoy*